

Verdal Kommune
v/ Postmottak

Deres ref.: Postmottak Verdal kommune Vår ref.: Geir Olav Jensen

Tromsdal 19. februar 2020

Vedr.: Høringsuttalelse til reguleringsplan for Tromsdalen kalkbrudd

Viser til høringsdokumenter som ble lagt ut på kommunens hjemmeside den 4. november 2019. Opprinnelig høringsfrist var 4. januar 2020, men den ble senere forlenget til 20. februar 2020.

Hensikten med planen

Som vi også har kommentert gjentatte ganger før i sakens anledning, er det viktig å ha klart for seg hva som er bakgrunnen for dette planforslaget og hva som er hensikten med planen. Dette kan kort oppsummeres i punktene under:

1. Sikre langsiktig avklaring av arealbruk i Tromsdalen
2. Sikre ressursgrunnlag for eventuell sementfabrikk
3. Sikre grunnlag for transportløsning som ikke belaster offentlig vei
4. Bærekraftig forvaltning av en ikke fornybar ressurs
5. Avklaring for berørte parter
6. Verdiskaping for samfunnet, grunneiere og bedriftene

Disse hensynene ble vurdert og avklart i kommunedelplan for Tromsdalen og reguleringsplanen er en stadfesting av arealbruken som er nedfelt i overordnet plan.

Saksgang

Denne reguleringsplanen er et resultat av et planarbeid som startet allerede i 2006. Verdalskalk fremmet da planforslag for å få utvidet dagbruddsområdet, etablert deponi for avdekkingsmasser og mellomlager for kalkstein. Utvidelsen av dagbruddet ble vedtatt i 2007, men de to øvrige planprosessene ble stoppet etter oppfordring fra Verdal Kommune. Det ble fra flere hold etterlyst en langsiktig «masterplan» for Tromsdalen. Dette behovet ble svart opp da kommunedelplan for Tromsdalen ble vedtatt i 2013.

Det forslaget til reguleringsplan som nå ligger til behandling, har vært i prosess siden 2014. Det er gjort flere utredninger for å supplere de som ble gjort i forbindelse med konsekvensutredningen for kommunedelplan for Tromsdalen. Blant annet har SINTEF gjort to utredninger av alternativ transportløsning.

Gjennom hele planprosessen har det vært dialog med Verdal kommune og med andre offentlige myndigheter. Saken er også politisk behandlet i komite for plan og samfunn og i kommunestyret flere ganger siden den ble sendt inn i april 2017.

Planforslaget er basert på gjeldende kommunedelplan og det er justert i henhold til de vedtak som er fattet av kommunestyret i Verdal underveis i prosessen.

Det er svært viktig å få avsluttet prosessen slik at både bedriften, grunneiere og lokalsamfunnet får avklart hva som gjelder. For en stor næringslivskommune som Verdal, er det også viktig å gjennomføre planprosesser som dette på en god og forutsigbar måte.

Høringsuttalelser og innspill om planen

Vi registrerer av de høringsuttalelsene som ble sendt inn innen opprinnelig frist og som også er gjengitt i lokalavisene, at alle offentlige myndigheter nå er positive til planen slik den foreligger.

Når det gjelder de motforestillingene mot planen som kommer frem i høringsuttalelser og avisinnlegg, er de fleste av disse forholdene som også ble vurdert og avklart under behandlingen av kommunedelplanen for Tromsdalen. Samfunnsnyttene av å disponere områder til uttak av mineralske ressurser er vurdert å være større enn ulempene for de områdene som ble avsatt til mineraluttak i kommunedelplanen. Dette er fastlagt og avklart.

Vi ønsker å kommentere noen av motforestillingene mot planen:

CO₂ utslipp

Kalkvirksomheten, herunder også vårt søsterselskap NorFraKalk, som igjen er en stor kunde av Verdalskalk, slipper ut CO₂ både ved uttaket i Tromsdalen, transporten internt på anlegget, transport på offentlig vei og ved videreforedling i kalkovner. Brenning av kalkstein er underlagt klimavoteloven.

I likhet med store deler av norsk næringsliv, har også kalkvirksomheten i Verdal stort fokus på klimasaken. Det gjøres en rekke større og mindre tiltak i den sammenheng. NorFraKalk er en del av et samarbeidsprosjekt som heter CO₂ Hub Nordland, som ser på muligheten for å få på plass CCU (carbon capture and utilization), altså nye verdikjeder basert på CO₂ fra industrien. Vi følger også nøye med på utviklingen for CCS (carbon capture and storage) prosjektet hos Norcem i Brevik. I tillegg vurderes muligheter for overgang til grønne energibærere i kalkovnene. Alle lokasjonene til kalkvirksomheten i Verdal har innført energiledelse og jobber opp mot Enova for å gjennomføre større og mindre tiltak for å redusere sin energibruk.

Markedsutvikling for kalkstein.

Det er fra flere hold stilt spørsmål ved volumutviklingen for kalkstein på kort og lang sikt og hvorvidt det er grunnlag for reguleringsplanen. Forutsetningen for kommunedelplanen var at den skulle gi grunnlag for minst 100 års horisont ved et uttak på inntil 10 million tonn pr år. Vedtatt kommunedelplan er utformet slik at den gir denne langsiktigheten, samtidig som den også ivaretar den fleksibiliteten som er nødvendig for å kunne utnytte de ulike kvalitetene som finnes i bruddet på mest mulig bærekraftig måte.

Siden kommunedelplanen ble vedtatt i 2013 har Norcem og Verdalskalk investert i underkant av 200 millioner i nytt utskipningsanlegg. Halvparten av investeringen er gjort i partnerskap med Trondheim Havn. I tillegg til dette, investerer Norcem tilsvarende beløp i nytt mottaksanlegg i Brevik. Investeringene har et hundreårsperspektiv basert på ressursen og reguleringen av i Tromsdal. Denne investeringen forventes å bidra til økt utskipningsvolum. På grunn av at arbeidet med grunneieravtaler og reguleringsplan har tatt lenger tid enn forutsatt, er investeringen i nytt utskipningsanlegg forsinket med flere år i forhold til opprinnelig plan. Effekten av denne investeringen har vært hensyntatt i tidligere volumprognoser.

Etappevis utvidelse av dagbruddet

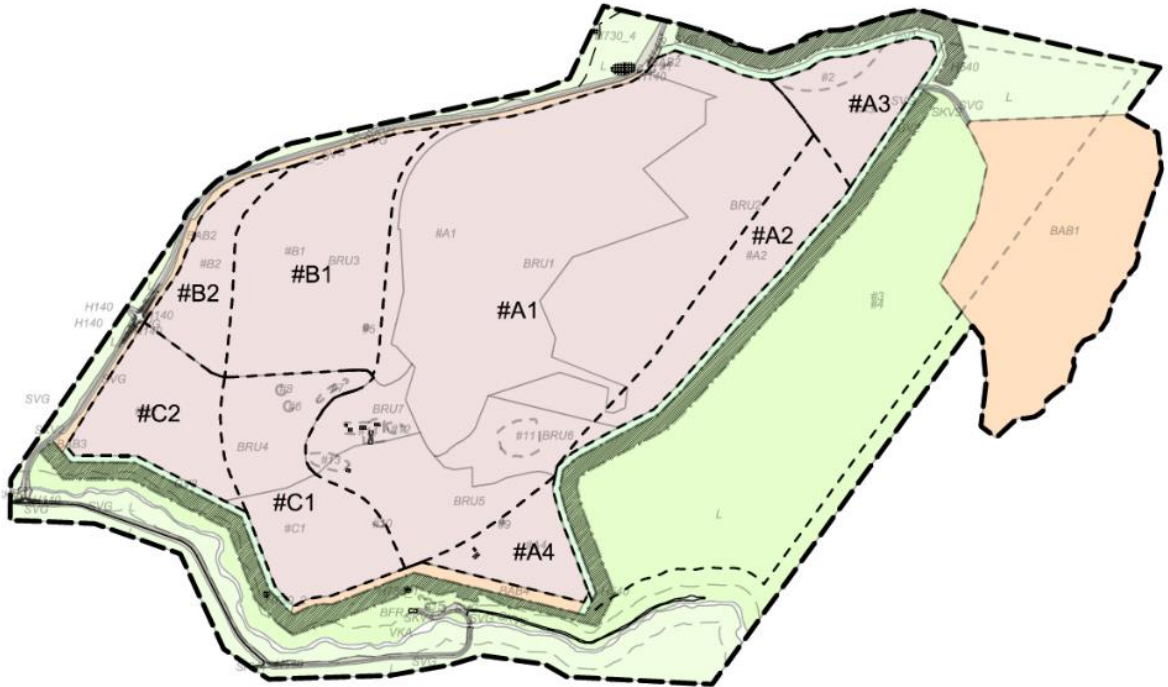
Det har hele tiden vært en forutsetning at utvidelsen av dagbruddet i Tromsdalen skal skje som ett sammenhengende brudd. Dette følger naturlig av hensynet til effektiv drift, god forvaltning av ressursen og av bestemmelsene i mineralloven. Basert på tilbakemeldinger underveis i arbeidet med reguleringsplanen, har dette også blitt tatt inn som en egen rekkefølgebestemmelse.

Utvidelsestakten vil bli bestemt av etterspørselen etter de ulike kvalitetene, forekomstens kvalitet på de ulike nivåene og effektiv drift. Disse forholdene vil også være regulert i den til enhver tid gjeldende driftsplanen som behandles og godkjennes av Direktoratet for mineralforvaltning.

Det har fra enkelte blitt foreslått at driften bare skal skje i dypet innenfor eksisterende areal. Noen foreslår at vi skal fjerne eksisterende infrastruktur for å kunne ta ut steinen som befinner seg under lagerdunger, knuse og sikteanlegg, verksted og administrasjonsbygg. Det er åpenbare svakheter ved begge disse forslagene. Vi trenger plass til industriområde og lager for å kunne drive virksomheten. Dersom uttaket blir strengt regulert i forhold til arealer og rekkefølge for uttak, vil konsekvensen bli at det ikke er balanse mellom produksjon og marked. Dette innebærer at vi i perioder vil levere bedre kvalitet enn det markedet etterspør, mens vi i andre perioder ikke har tilgang til god nok kvalitet. Kalkstein er en ikke-fornybar ressurs og bør benyttes på best mulig måte. Det er også behov for lagerplass til ferdigvarer og til mellomlager for kvaliteter som det ikke er salg på umiddelbart.

Verdal Ap foreslår i avisinnlegg at arealene i Tromsdalen skal reguleres i etapper. De foreslår at hele planarealet på 4500 daa skal deles inn i 8 like store etapper som reguleres hver for seg. Argumentet er at dette da skal gi bedriften tilgang til 8 planområder som hver er like store som dagens brudd. Dette er et fundamentalt brudd på forutsetningene for kommunedelplanen og reguleringsplanen. Forslaget representerer en oppsiktsvekkende snuoperasjon i forhold til det standpunkt og de vedtak som Ap har vært med på å fatte angående Tromsdalen gjennom de siste 10-15 årene. Dagens prosess har vært svært tidkrevende og pågått siden 2006. En fragmentert regulering av området, vil kunne medføre en mer eller mindre kontinuerlig reguleringsfase for selskapet i årene som kommer. Dette strider også mot anbefalinger gitt av Direktoratet for mineralforvaltning i Komite Plan og Samfunn sitt møte den 11. februar i år. Etappevis regulering i 8 etapper er etter vårt syn ikke praktisk gjennomførbart innenfor rammene som ligger i gjeldende kommunedelplan.

Eksisterende dagbrudd og industriområde er på ca. 600 daa mens foreslått areal for dagbrudd og industriområde er på ca. 2250 daa. Utvidelsen er altså på omtrent 1650 daa, tilsvarende i underkant av 3 ganger dagens areal. Utvidelsen innenfor område A er ca. 900 daa, område B er snaut 385 daa og område C er omtrent 365 daa. Det ligger altså allerede en betydelig oppdeling av utvidelsen inne i planforslaget.

I arbeiderpartiets utspill er det ikke tatt hensyn til at planområdet på 4500 daa også omfatter jorddeponi, skjermingssoner, underjordsdrift og hensynssoner. Arealbruken i reguleringsplanforslaget følger arealbruken i gjeldende kommunedelplan og det lar seg ikke gjøre å stykke opp arealbruken slik Ap foreslår.

Det er en forutsetning for drift av dagbrudd i Tromsdalen at det etableres et deponi for avdekkingsjord. Flytting av fylkesvei, private veier og annen infrastruktur må også sees i sammenheng med en helhetlig plan. Det lar seg ikke gjøre å vedta utvidelse av dagbrudd, uten samtidig å vedta skjermingssoner, arealer for omlegging av veier og lignende. Areal for underjordsdrift kan ikke reguleres uten at det samtidig reguleres en hensynssone som hindrer bebyggelse på overflaten der underjordsdriften foregår. En oppstyking lik den arbeiderpartiet foreslår, innebærer i praksis at hele planprosessen må startes på nytt, siden det kullkaster forutsetningene og helheten i planforslaget.

En grunnleggende forutsetning for kommunedelplanen og etterfølgende reguleringsplan var å komme bort fra «stykkevis og delt» regulering av arealer i Tromsdalen. Dette prinsippet har ligget til grunn for prosessen helt siden kommunestyrets vedtak i 2008 og det må også følges i sluttbehandlingen av saken.

Det er bare reguleringsplan som gir langsiktig, forutsigbar avklaring av rammevilkårene for mineraluttaket i Tromsdalen. Kommunedelplaner rulleres hver 10-12 år og de har ikke den samme juridiske status som reguleringsplaner. Verdalssamfunnet har i 2013 besluttet hvilke arealer som skal benyttes til mineraluttak i Tromsdalen. Reguleringsprosesser på dette nivået er svært krevende både for bedrift, kommune og andre berørte parter.

Kostnadene knyttet til konsekvensutredninger, utarbeidelse av planforslag og behandling av dette er anslagvis mellom 4 og 8 millioner kroner. En stykkevis regulering vil påføre Verdalskalk svært store ekstrakostnader. I tillegg vil en slik fremgangsmåte også båndlegge mye kapasitet både hos bedrift og hos kommunen.

Med vennlig hilsen
for **Verdalskalk AS**

Geir Olav Jensen